

Sammanfattning av Datainspektionens nationella projekt om spärrear i IT-system inom hälso- och sjukvården

Uppföljning av besluten som fattades den 15 juni 2012

Datainspektionen har nu genomfört en uppföljning av de beslut som fattades för snart ett år sedan. I projektet ingår numera 25 vårdgivare.

Datainspektionen kan glädjande nog konstatera att många vårdgivare, efter våra tillsynsbeslut, har börjat satsa ordentligt på att införa de möjligheter till spärrear som ska finnas enligt patientdatalagen.

Det framgår att många vårdgivare har gjort ordentliga inventeringar av sina IT-system för att kunna utreda:

- Om det verkligen är vårddokumentation som behandlas i systemen (ibland har så inte varit fallet).
- Om vårddokumentationen endast används inom en vårdenhet eller vårdprocess (då behövs inga spärrfunktioner).
- Om vårddokumentation kan flyttas över till andra system så att man i och med detta kan avveckla några system.
- Om man kan vidta åtgärder som medför att informationen inte delas mellan vårdenheterna (när detta inte är behövt).

Många vårdgivare uppger att de har/kommer att ansluta sig till den nationella spärrtjänsten och därigenom få teknisk fungerande spärrear i olika system. Datainspektionen har ännu inte granskat den nationella spärrtjänsten, men det kan komma att bli aktuellt framöver.

Hur ser det ut idag jämfört med för ett år sedan?

Vissa av vårdgivarna har kommit en bra bit på väg och vissa är i praktiken framme vid målet. Det finns dock några vårdgivare som inte har kommit lika långt när det gäller införandet av tekniska funktioner i IT-systemen. En orsak

till detta kan vara att det skiljer sig åt i antal IT-system hos vårdgivarna, vilket medför att en vårdgivare som använder sig av många IT-system också har ett större arbete framför sig. En annan orsak kan vara att vårdgivaren inte, av ekonomiska eller andra skäl, prioriterar patienternas lagliga rätt till spärrar.

I vilka system går det – enligt vårdgivarna själva – faktiskt att spärra?

Datainspektionen utgår här från de skriftliga svar som vårdgivarna har lämnat. I projektet har inget av systemen granskats på plats, bortsett från huvudjournalssystemet TakeCare.

Det kan konstateras att vårdgivarnas svar när det gäller vissa system som finns hos flera vårdgivare är mycket mer överensstämmande nu än för ett år sedan, beträffande frågan om systemet innehåller en teknisk funktion för spärr samt vad den tekniska spärren i så fall innefattar. Dock kan informationen fortfarande skilja sig åt beträffande vissa system, till exempel systemet Melior.

Tidpunkten för införandet av en teknisk spärrfunktion i ett visst system kan skilja sig åt hos de olika vårdgivarna. En vårdgivare kan till exempel redan ha infört en teknisk spärrfunktion i ett system, medan en annan vårdgivare planerar att införa funktionen senare under året eller i början av nästa år.

Huvudjournalssystemen

Vid denna uppföljning framgår att huvudjournalssystemet TakeCare (i versionen som SLSO har) i praktiken kan spärra all vårddokumentation, utom det som i systemet finns under fliken ”patientuppgifter”. Beträffande SYSteam Cross håller en ny version på att införas där, enligt uppgift, all vårddokumentation kommer att kunna spärras med en teknisk funktion. Detsamma gäller huvudjournalssystemet VAS. Beträffande huvudjournalssystemen Cosmic och Melior går det fortfarande inte att spärra all vårddokumentation. Vad gäller Cosmic och Melior så varierar uppgifterna från vårdgivarna beträffande när det kommer att finnas en fullständig teknisk funktion för spärr i systemet.

Finns det några goda exempel?

Ja, det finns faktiskt flera vårdgivare som vi anser är goda exempel. I något fall är det någon mindre brist som ska rättas till, men de kan i huvudsak spärra patientens vårddokumentation i huvudjournalssystemet och övriga system. Vissa system är till exempel enbart åtkomliga inom en vårdenhet eller vårdprocess.

Privata vårdgivare

Två av de goda exemplen är privata vårdgivare; CityAkuten i Praktikertjänst AB och Aleris AB. Båda vårdgivarna har huvudjournalssystemet TakeCare och i övrigt har de enligt uppgift ganska få system, som antingen enbart är åtkomliga inom en vårdenhet eller system där teknisk funktion för spärrar finns alternativt inom kort kommer att finnas.

Vilka är på god väg?

Landsting och Regioner, exempelvis:

- Landstinget Dalarna
- Landstinget Västernorrland
- Region Gotland
- Örebro läns landsting

Vilka vårdgivare har en del kvar?

Exempelvis:

- Region Skåne
- Alingsås lasarett

Hur kommer Datainspektionen att gå vidare?

De vårdgivare som har presterat minst utifrån de nu fattade besluten, det vill säga där det finns en del oklarheter kvar och/eller där det återstår mycket arbete för vårdgivaren, kommer Datainspektionen att följa upp. Detta för att verkligen granska att vårdgivaren har gjort det som åligger denne i enlighet med patientdatalagen.